

Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova

br: 010/4 - 69/287

Podgorica, 1. decembar 2017.

PLATFORMA
za učešće delegacije Crne Gore,
predvođene ministrom vanjskih poslova prof. dr Srđanom Darmanovićem na
ministarskom sastanku Američko-jadranske povelje,
12-13. decembra 2017, Skoplje, Republika Makedonija

Opšte informacije

Američko-jadransku povelju (A5) osnovale su, po uzoru na Američko-baltičku povelju¹ Republika Albanija, Republika Hrvatska, Republika Makedonija i SAD kako bi se pomoglo državama aspirantima da se pridruže NATO-u. Povelja, čiji je zvaničan naziv bio „Povelja partnerstva između Makedonije, Albanije, Hrvatske i SAD (A3)“, potpisana je 2. maja 2003. u Tirani. Prijemom dva nova člana Crne Gore i BiH 4. decembra 2008. u Helsinkiju², Povelja je proširila svoje djelovanje i promijenila naziv u A5. Na ovaj način ojačana je ideja o regionalnom povezivanju i otvorena mogućnost za uključivanje ostalih država Zapadnog Balkana u rad A5, kada se za to steknu uslovi. U okviru Povelje, status posmatrača imaju Kosovo i Srbija, a Slovenija je zemlja partner.

Karakter, opseg i nivo aktivnosti koje se odvijaju unutar Povelje vrlo je širok - od sastanaka na viskom nivou, ekspertskih sastanaka, pa do vojnih vježbi sa velikim brojem učesnika. Po opsegu, najsadržajnija je saradnja iz oblasti odbrane i bezbjednosti. Jadranskom poveljom osnovana je **Partnerska komisija** sa zaduženjem da postavlja političke smjernice za međusobnu saradnju. Sastanci ove Komisije održavaju se jednom do dva puta godišnje na nivou ministara vanjskih poslova.

¹ Tri baltičke države, Estonija, Litvanija i Letonija, uz sponzorstvo SAD, pokrenule su regionalnu saradnju kako bi razmjenom iskustava ubrzali reformu u oblasti odbrane, poboljšali stabilnost u regiji i ubrzali ulazak u NATO.

² Na marginama Ministarskog sastanka OEBS

Od osnivanja, Američko-jadranska povelja se potvrdila kao autentični forum za kanalisanje evroatlantskih aspiracija regije jugoistočne Evrope, uz pružanje doprinosa političkoj konsolidaciji i stabilizaciji prilika u regionu. Značaj Američko-jadranske povelje ogleda se i u implementaciji konkretnih projekata na kojima države članice sarađuju, a koji pridonose približavanju zemalja regije članstvu u NATO. Tokom crnogorskog predsjedavanja 2013.godine, finalizovan je trenutno najznačajniji projekat u okviru A5 - zajedničko učešće zemalja A5 u RSM Misiji putem angažovanja instruktora regiona u Avganistanu.

Učešće Crne Gore u Povelji

Crna Gora je od prijema u Povelju aktivno učestvovala na svim sastancima, u okviru kojih je istaknut njen značaj za stabilnost i dalji ekonomski razvoj regiona i promovisanje evroatlantskih vrijednosti država članica. Predsjedavanje Poveljom Crna Gora je vršila u dva navrata: januar-jun 2011. i jul-decembar 2013.

Od 2014. predsjedavanje Poveljom traje godinu dana i preuzima se abecednim redom. Tokom hrvatskog predsjedavanja Poveljom, u periodu januar-decembar 2016. Crna Gora je učestvovala na sastancima: političkih direktora ministarstava vanjskih poslova i političkih direktora ministarstava odbrane članica A5, 15. aprila o.g. u Zagrebu (Hrvatska), ministara vanjskih poslova, na marginama GS UN u Njujorku (SAD), septembra 2016.g, političkih direktora ministarstava odbrane, 11. novembra o.g. u Zagrebu (Hrvatska), te ministara odbrane članica A5, koji je održan 8-9. decembra 2016.g. u Trakošćanu (Hrvatska).

Crna Gora je bila domaćin Samita A5, koji je početkom avgusta održan u Podgorici. Okupio je šefove država-vlada članica, a događaju je prisustvovao potpredsjednik SAD Majk Pens. Upućene su snažne poruke o značaju ZB, njegove stabilnosti i napretka, kao i podrška SAD integraciji regiona u evropske i evroatlantske strukture.

Na predstojećem ministarskom sastanku u Skoplju, Crna Gora će preuzeti jednogodišnje predsjedavanje Poveljom u 2018.godini, sada u kapacitetu zemlje članice NATO-a.

Značaj učešća delegacije Crne Gore na ministarskom sastanku u Skoplju

Sastanku Američko-jadranske povelje prisustvovaće delegacije zemalja članica, predvođene ministrima vanjskih poslova, dok će SAD delegaciju predvoditi Met Palmer, direktor Kancelarije za južne i srednjo-evropske poslove Stejt departmenta. Sastanku će prisustvovati i zemlje posmatrači, Srbija i Kosovo, te partner Slovenija.

Fokus sastanka će biti na razradi poruka koje su upućene sa Samita u Podgorici o značaju ubrzanja integracionih procesa zemalja regiona, i s tim u vezi reformskim procesima i doprinosu koje članice i partneri A5 pružaju regionalnoj

i globalnoj stabilnosti. Ministri će razmijeniti mišljenja i o aktuelnim bezbjednosnim kretanjima u regionu. Ovim sastankom, završava se predsjedavanje Makedonije Poveljom, koje će, ceremonijalno, biti predato Crnoj Gori. S tim u vezi, biće govora i o prioritetima Povelje tokom crnogorskog predsjedavanja.

Učešće na ministarskom sastanku u Skoplju biće prilika da ministar Darmanović ponovi uvjerenje da A5 predstavlja uspješan mehanizam regionalne bezbjednosne saradnje i da ponovi važnost Samita A5 u Podgorici koji su obilježile snažne poruke potpredsjednika SAD Majka Pensa o posvećenosti aktuelne SAD administracije stabilnosti i bezbjednosti ZB. Istaći će da će Crna Gora, kao nova članica NATO-a i predsjedavajuća Poveljom u 2018. godini, biti snažno posvećena promociji evroatlantskih aspiracija zemalja regiona, jer su one garant stabilnosti i napretka ovih prostora. S tim u vezi, podstićaće jačanje političkog dijaloga koji će pomoći boljem razumijevanju reformskih aktivnosti koje zemlje aspiranti preduzimaju. Ponoviće važnost praktične saradnje članica Povelje što najbolje pokazuje njihovo zajedničko učešće u NATO vođenoj misiji u Avganistanu.

Na sastanku se očekuje usvajanje zajedničke ministarske izjave.

Sastav delegacije

Crnogorsku delegaciju na Ministarskom sastanku Američko-jadranske povelje, 12-13. decembra o.g. u Skoplju, predvodiće ministar vanjskih poslova Crne Gore prof. dr Srđan Darmanović, a u delegaciji će biti i:

- Predrag Mitrović, ambasador Crne Gore u Republici Makedoniji,
- Vladimir Vučinić, v.d. generalnog direktora za NATO i politiku bezbjednosti,
- Marija Petrović, šefica Kabineta MVP,
- Jovana Bogoević, direktor Direkcije za NATO, i
- Ivan Vučinić, II sekretar u Odjeljenju za odnose s javnošću.

PREDLOG ZAKLJUČAKA:

Vlada Crne Gore na sjednici od _____ 2017. godine, je utvrdila Platformu za učešće ministra vanjskih poslova Crne Gore prof. dr Srđana Darmanovića na Ministarskom sastanku Američko-jadranske povelje, 12. i 13. decembra o.g. u Skoplju, Makedonija.